

PIK ZALOZENIA 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
видається три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
назва
"УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Одн. лист, щотижневий і чотири тижневі випуски на адресу "СВОБОДА".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орган Українського Народного Союзу -- "СВОБОДА" -- Official organ of Ukrainian National Association.

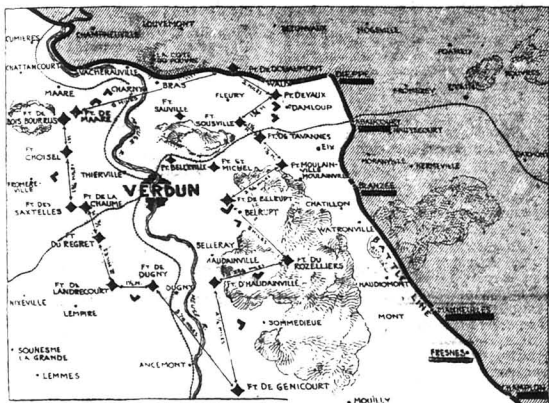
PIK XXIV. ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. Дж., четвер 9-го марта 1916. Ч. 30. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Thursday, March 9, 1916. No. 30.

ТРИ СХІДНІ ФОРТИ ВЕРДЕНУ ЗОВСІМ ЗНИЩЕНІ.

Число полонених французів зросло на 21000.

Місто Верден в руїнах. - Всі мешканці опустили місто.

В палаті послів відкинено резолюцію про заборону їзди на зоружених кораблях.

ВОЄННЕ ПОЛОЖЕННЯ КОТО КРІПОСТИ ВЕРДЕН.

Останні дні боротьби під Верденом не принесли великої зміни щодо боевої лінії. Причиною цього, що в останні кілька днів Німці не переродили наступу піхоти, але без перестанку опірілися без великих втрат в армії.

На правім боці ріки Мези німецькі війська здобули містечко Фресні і на цій лінії злилися як на 2 до 3 кілометрів від форти. Неуродливі вісти доносили, що форти Во, Таван і Муленвіль лежать уже в руїнах та що кождої хвилини можна надіятися, що німецька піхота візьме їх в приступок. Також і далше на південні форти: Розелер і Годенвіль знаходяться на тепер під сильним огнем тяжких німецьких гармат.

На лівім боці ріки Мези Німці розпочали в останні дні дуже живу акцію. Німецькі здобули містечко Форм (12 кілометрів на північний захід від Вердену) і посуналися на відстані 6 трі кілометрів далше на півден. Заняті отих військових становищ уможливило Німцям держати під огнем головний шлях, який вичуть Верден з Паризию. З того виходить, що Німці, які розпочали рішучий наступ на Верден, мають намір його оточити від заходу.

Воєнні операції під Верденом поступово поволі наперед. Треба одні збудити, що Французі вже другий рік без перестанку укріплюють Верден. Крім того стягнули тут Французі велику кількість артилерії. З того можна також заключити, що Верден має велике воєнне значення і що його здобути було б для Французів не лише ударом чисто стратегічним, але також і моральним. Вправді деякі французькі часописи старяться ся довести, що здобути Вердену Німцям не змігнеть загального воєнного положення, та ширше такі висновки має на цілі приготувати французьку армію і народ на можливу невдачу. І тому лише говорить ся, що Верден не риниться ся нічим під ніжного міста у Франції.

ТРИ СХІДНІ ФОРТИ ВЕРДЕНУ ЗОВСІМ ЗНИЩЕНІ.

ЛОНДОН, 6. марта. — З поля бити коло Вердену надійшли вісти про дальшу ожесточену акцію німецьких військ. Вправді в останні кілька днів німецька піхота не переводила наступу, зате величезні гармати довершили діла знищення кількох сильних форти. Іменно три форти: Во, Таван і Муленвіль лежать уже в руїнах. Далше на південні тажні німецькі гармати відкрили сильний огонь на форти: Годенвіль і Розелер.

Можна надіятися ся, що німецькі війська кождої хвилини розпочнуть наступ, щоб зайняти знищені форти. Довге бомбардування форти мало на цілі запобігти великим втратам в людях.

НІМЦІ ПОЛОНІЛИ В БИТВІ КОЛО ВЕРДЕНУ ЗНОВА 1.000 ФРАНЦУЗІВ.

БЕРЛІН, 6. марта. — Короткий лист головної німецької штабу звучить: «Вчерашній день парейдов на правім березі ріки Мези добули спонійно. В помельших битвах очера і в суботу

вий схід від Вердену. Французі держать у своїх руках ще кілька хат на краю села від заходу. В полонених втратили вони оного 300 жовірів.

«На лівім березі ріки Мези наші війська посунали ся майже в три кілометри наперед, здобувачи дуже важні становища.

«В Шампані наші війська перевели несподіваний наступ на французькі передні окопи, беручи в полон двоох офіцерів і 150 жовірів».

ЧИСЛО ПОЛОНЕНИХ ФРАНЦУЗІВ ЗРОСЛО НА 21.000.

БЕРЛІН, 7. марта. — Останні вісти з поля бити вказують на те, що Німці незначе кілками обіймають цілу кріпость Верден. Всі є певні того, що унадок кріпости є вже неминучий. Повільна але планова акція головного штабу має на цілі з малими втратами людей довести до кінця.

Помимо того, що в останні дні не було більших наступів військ, лише зовсім місцеві битви, число полонених Французів постійно зростає. Дотеперішнє число Французів, полонених під Верденом протягом довготривалої боротьби, числиться оного 21.000.

МІСТО ВЕРДЕН В РУІНАХ. — ЦІ ВІЛЬНЕ НАСЕЛЕННЯ ЗОВСІМ ОПОРОЖНИЛО МІСТО.

ПАРІЖ, 6. марта. — Воєнні кореспонденти надіють описи про опорожнення міста Верден з цивільного населення. Префект міста Верден подає отсей опис:

«Дня 15. лютого півлякав мене командант кріпости до себе і заявив мені отсе: «Німці готувать ся до великого наступу на Верден. Всі жовірови» на північ від міста мулять ся як найкраще опоронити». Сей приказ означено. В кілька днів описав прийшов приказ, щоб опоронити саме місто. Я признав ся, що не маю нічого, щоб опоронити місто. Населення не хотіло добровільно опоронити місто і треба було ужити сили.

«Коли посланий пенсіонер улав перший 15-часовий набій, було в місті ще всего оного 1000 людей. Я признав ся їм скоритися ся до північних. Бомбардування тривало до 8 годін. Помимо того лише одна особа зістала жива».

«Вночі робили ми старання, щоб решту населення вивести з вільничого, але се пошлося ся немислимим до переведення. Ціла величезна кількість була під огнем несприятельських гармат. Бомбардування тривало на другий день далше. Богато будинків згоріло зовсім. Ще сильніший огонь на місто був в середу і четвер.

«В четвер ввечері огонь на місто оного 100 тисяч набой. Для отримання з північних людей, які не могли достати попити, їм громадянське право голодової смерті. Одна гарматна куля знищила центральне телефоні.

«Остаточне удало ся при помачі снарядів вивести решту людей з міста.

З причини великої студиї і омігу богатого дити померло в чоті гаді. В півтисну місто представляло вже лише купу рушвища».

В НАДНІЙ БИТВІ ДОТЕПЕР НЕ НАГРОМАДЖЕНО ТІЛЬКИ ГАРМАТ, ЩО ПІД ВЕРДЕН.

МЕЦ, 7. марта. — На північ і на схід від кріпости Верден розноситься страшний гуркіт німецьких гармат. В цій історії війни не було досі слушачо, щоб на так малих просторах натромаджено таку велику кількість гармат. В кождім залучено, за кождим деревом, за кождим корчем — на цілі території довкола кріпости — знаходяться гармати, починаючи від три-пальових а скінчуючи з величезних 42-центиметрових німецьких гармат.

Число гармат, які Німці усталили на боевій лінії коло Вердену, є значно більше ніж се мало місце минулого року над Дунайем і коло Горишч в Галичині, коли то німецько-австрійські війська ломили російську боеву лінію. Скільки гармат, яких уживано при здобуттю Ново-Географіска, є нічим в порівнянню з числом гармат під Верденом.

Один ряд батарей за другим, часто навіть у віддаленом не більш ніж 100 метрів. Починаючи від передніх ровів, далеко позад боевої лінії цілий ряд засвоєнних гармат.

Бомбардування відбувають ся майже без перестанку. Кілько соток гармат беруть участь у сі боротьбі, пошкоджені, ланті. Все приходить нові скріплені, нові гармати.

Над батареями зносять ся прикріплені балони. При їх помочі регулюють ся огонь поодиноких батарей. Крім балонів є велике число літаків, які слідує тільки кождий рух несприятеля.

Другу з Мези (німецька кріпость над Реном) до боевої лінії коло Верден можна відбутися самоходом за дві години. Всі містечки, знані німцями військом протягом останніх двох тижнів, зовсім зникли з лиця землі.

В ПАЛАТІ ПОСЛІВ ВІДКИНЕНО РЕЗОЛЮЦІЮ ПРО ЗАБОРОНУ ІЗДИ НА ЗОРУЖЕНИХ КОРАБЛЯХ.

ВАШІНГТОН, 7. марта. — Пополудня відбуло ся голосування в палаті послів над резолюцією Меллентера. Резолюцію відкинено 276 голосами проти 142.

Богата резолюція мала прийти на денний порядок ще в півтисну. Однак в причині браку повноти, чи вона перейде, відложено і на отрок. Тимчасово прийняв президент Вілсон великі агітації поміж послами, щоб забезпечити більшість голосів.

Голосування вказує, що велика частина послів не любить ся з позитивною Вілсоном. Боротьба послів, які мають право виступати проти резолюції, змусила, очевидно, що робить се не-д-д Вілсон, а лише тому, щоб не дати ніяких шаним державам, які зберігають незалежність, і котрі не дозволять агітації.

лішні пригоди, які були лоттер політорію його політики, складаючи зляву, що більше не будуть кандидувати на посів.

Дискусія, яка попередила голосування в палаті послів, виявила, що 56% послів є в засаді протити тому, щоб американські громадяни уживали до подорожі зоружених кораблів і в сей спосіб наражали державу на можливу війну.

КОРАБЕЛЬ "МЕВЕ" — ПІДВОДНЕ СУДНО НАЙНОВІЙШОГО ТИПУ?

ЛОНДОН, 7. марта. — В тутешніх маринарських кругах викликав поворот німецького корабля "Меве" широкі дискусії. Деякі знають маринарські умовляють річку, прямо неможливо, щоб корабель "Меве", будучи поміжним кораблем, міг неспостережено перебити ся через потрійну лінію англійських кораблів, які пильнують, щоб німецькі кораблі не могли вилізати ся з пристані на повне море. Тому є здогад, що корабель "Меве" є підводною лодкою найновішого типу.

ПОГОЛОСКА ПРО МІР МІЖ ТУРЕЧЧИНОЮ А РОСІЄЮ.

АТЕНІ, 6. марта. — Телеграфічне бюро Радгера доносить, що Туреччина, потерпівши велику невдачу в битвах на Кавказі, робить старання, щоб заключити в Росію окремих мир.

Нинішня знова телеграма з Лондону подає, що Росія відмовила просбі Туреччини.

Політичні вісти ширши англійські кореспонденти по кождім найменшій успіху Англії або її союзників. Коли Москва здобула Берліном, і в результаті буд вісти, що Австрія просла Росію о мир.

БАЗАР ВІКЕ В СЮ СУБОТУ.

В сю суботу, дня 11-ого с. м. буде зтворене німецько-австрійського базару в Нью Йорку, в яким беруть участь також Українці. Базар буде, як вже у нас звичайно, в Медісон-Сквер Гардені (27-ма вулиця й Медісон Сквер). Нинішній досі зложив вже готівку на базар з якого доходу призначено на допомоги і скороти по жовіров в Німеччині й Австрії. — 140 тисяч долларів, а сподівають ся цього приходу з базару оного 160 тисяч долларів.

Вже лише два дні остать ся до остаточного уладання базару!

Хто з Українців в Нью Йорку, овоцний або і з дальших сторін З. С. Держави, може дати або позначити якубудь грошову річ (особливо українські акції, облиги і купони), нахліб собою вишлю до складу українського настановного Комітету о. Ніколай Гайворонського (22 Е. 7th St., New York City).

Просьмо дошліти ці!

КІШЕНКОВИЙ КАЛЕНДАРІК
НА РІК 1916
вже вийшов і розігнаний, єдиний в своєму роді календарік, який містить в собі всі необхідні дані, потрібні для кожного громадянина.
"СВОБОДА"
83-Grand Street, Jersey City, N. J.

СВЯТКУЙТЕ РОКОВИНИ Т. ШЕВЧЕНКА.

ЗАПОВІДЬ.

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій:
Щоб лани широконолі
І Дніпро і кручі
Було видно, — було чути,
Як реве реву́чий!
Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу, — оттоді я
І лани і гори
Все покину і полину

До самого Бога
Молити ся, А до того —
Я не знаю Бога!

Поховайте та вставайте,
Найдяни порайте,
І вражою злою кровю
Волю окрепте!
І мене в світі великий,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте поминути
Незлим, тихим словом!

Черкаси, 28/XII, 1845.

ТАРАС ШЕВЧЕНКО.

В 102-ГІ РОКОВИНІ.

В історії новітнього національного відродження града і доси грас незвичайну, нечувану в інших народів роллю маленька на вигляд книжка. Хто її не знає? Хто не читав „Кобзаря“?

Се-ж святилище наше, книга нашого болю і радості, розради й потиш, гніву і докору... Невеличка книжка, бо я не маю часу Шевченку багато писати, бо більшу частину свого страждального життя перебував у неволі. А тільки в ній змісту!

Високі ідеали добра, справедливості, протест проти всякого поневолення, безмежна, приростаюча любов до рідного краю і рідного народу; любов до краси в природі; глибоке розуміння почуттів людської душі — і все це прибране в чудову своєрідну форму — записи промовляли і будуть промовляти до серця українського народу і завітали „Кобзарю“ був і буде найлюбленішою його книгою.

Могуче було слово поета, що з великої його душі вишло. Тому то слово його пронесло ся по всій широкій Україні, по найпівножній землі. Було се слово нове, і не диво, що людям серце розпало.

Проти кривди суспільної голосило се нове слово горячий протест; протесту національного повстання до нової, за волюний Українці стояв Шевченко; — сімю вольну нову хотів він бачити в своїй рідній коханій країні.

І незвичайної сили і відваги були ці виступи поета. Ніхто так як він сміливо і безпощадно не поборював тої „неправди і неволі“, що облягла Україну.

Давня вже не стало кріпачства, а й досі не можна без зворушення читати присвячену йому пісню „Кобзаря“. І ці картини неволі людської; протест поета проти такого неволі заставили бачити в своїй рідній коханій країні.

Національний протест Кобзаря і досі має значення. Як в садах найбільшого національного повстання був Кобзарем вічним дашком, що клявся землемірів до ратювання народної честі; до боротьби за волю рідного краю; — так і

досі будить він притиснену думку, доси каже, в чім лихо і як з ним битись.

Оттеними словами картас він за-проваджує-ренегатів, що пішли на службу гнобителям, зрадивши рідну країну.

Хоч добрий, незлобий, з душею довшою любові і щирості, ніколи не памятаючи кривди і вічно прощаючи своїм ворогам і кривдникам, — Шевченко не знав прощення ворогам рідної України і був у своїх поемах „обличчям жорстоких людей носих“, що пили кров з рідного народу і погнали його національні і людські права. Для них він не знав пощади, чи були се свої перевертні, чи чужі залововники. Він клявся своїх земляків „вставати і рвати кайдани та вражою злою кровю волю окрошити“, закликав пожертвувати для рідного краю всім дорожнім — особистим пацетом, вигодами, родиною, а за всіди, верди пам'ятати про Україну „любить її во время злоте, в останню тяжкую минуту за неї душу положить“ клявся він.

Він був мстником національної кривди; свіцею боротьби за визвід рідного краю з чужої неволі. Сам він дивив ся на свої поєсії, що з них:

Видати і вперстку
Ніколи обману,
Розпалювати погані,
Гнів серця, гнів,
І видати стурбовану
І нападати жорстоко
Козацької тої крові,
Чистої слави!

Випував він, що його ніколи зродить довшої боротьби за „честь, славу, за братерство, за волю Вкраїни“.

І ся його надія не завела. Його „Кобзар“ розбудив Україну і став для нас ніколи невисихаючим джерелом національної свідомості. Він бо все ставив і ставив перед нами бодючі питання:

Що ми?
Що сини? Як жити батьки?
Ким, за що виступити?

І рівночасно давав він нам відповіді на ці питання. Розкривав нам очі і порирав нас до боротьби за волю і незалежність рідного краю:

Вставайте, кайдани порвете,
І вражою злою кровю волю окрепите!

І сей заклик не остварився голосом волюнця в пустині.

Безсильний був московський уряд щинити український рух.

От, адже, ся зробила ся з України сама могила, а над нею орея чорний, дивоголосий російський орел сторожем лігав. Здасть ся, минуло усе... Але минуло, та не пропало. Як грізний муж і свої „пашпел“ „старого діда“ — Україну.

„А ми морям, землі-або
Землі, щирості росту?“
„І гарості“ — додає поет, коли:
„Вона безвільна, убога,
Розкошана, грот, чорне порфір“...

Свідомо сеї небезпеки давила і давити Росія український рух, а тепер кинула ся, щоб загартувати Галичину та Буковину й загартувати ще й там огнище нільного українського розвитку; хоче й там забити памороки, чи павк „просвітити“, братів-незрячих“. Пригадаєте собі „Кавказ“ Шевченка:

„Просвітяться та ще дозвек
Друга просвітяться,
Сього правда покляти
Сілля, бачити, діки,
Все покажем, тільки дайте
Собо в руки встати:
Я і чужий мурман,
Кайдани дурати,
Я і хоста і як паша
Карту розклати,
Всього навісім, тільки дайте
Ваші свої гори,
Останній, бо жиди вже
І воє, і море“...

Але даремні заходи! Ні тут, ні там, — ніде — не вдасть ся Москвою загартувати той огонь волі, що запалив його в наших серцях великий наш Кобзар.

„Не вмірає душа наша,
Не згасла воля
І нестигніть не вмере
На ді моря поєсії“...

„Боріте ся, поборойте!“ — кличе до нас Шевченко. Йдімо-ж за ним закликом; туртуємо ся; єдиний ся; збираймо свої сили, щоб одстоїти стати... Велика бо година вибила! Рішасть ся доля України.

І горе тим — як казав Шевченко — „проклятим убивцям“, що в ся не-звичайну хвилю „за маслак гартувати ся“, замість добити про визвід рідного краю.

Горе тим „патриотам“-мастерам, що за шмат гнилої ковбаси продають рідну Матір-Україну, торгують народною справою; горе їм „донощикам і фарисеям“; руйніцям, що свідомо чи не свідомо стають поперек великого діла визволення рідного краю!

Прякнє „дичин“ писав у своїм „Посланні“ безсмертний Тарас:

„О, як ти се ставляє, що їм не вертася,
Щоб ти і загляди, де не поросли;
Не далам-б дім, жито-б рідка;
Не чужо-б у його лавої душі;
І сонце не гріло-б сиротини твої;
На чистій, широкій, як воляй дім;
І ади не знав-б, що ми за орді,
І не покляв-б на нас тогослов“.

І грозив їм, сям „лучавим чадам“ України:

„Сквернїсть ся, будає люди,
Бо лихо нам буде: усяди нас наїде правда — мста
І за всіх прохлїсто-своїх синів“.

МЕНІ ОДНАКОВО.

Мені однаково, чи буду
Я жить на Україні, чи ні,
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині —
Однаковієно мені!

В неволі вирію мій чужини,
І неоплаканий своїм,
В неволі плачущи умру,
І все з собою заберу,
Малою слядо не покину
На нашій славіній Україні,
На нашій — не своїй землі.
І не помяне батько з сином,
Не скаже синові: „Молюсь,
Моли ся синові: За Вкраїну
Його замучили колись“.

Мені однаково, чи буду
Той сніг молити ся, чи ні.
Та не однаково мені,
Як Україну запілюю,
Примолати, дучає і в огні
Ті бирядену збудує...
Ох, не однаково мені!

Черкаси, 1847.

Тарас Шевченко.

ЧОМУ КОЖДИЙ УКРАЇНЕЦЬ І КОЖДА УКРАЇНКА ПОВИННІ ЗНАТИ ЖИТЄ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА?

Сього року святкуємо 102-гі роковини приходу на світ найбільшого музика, якого дотепер видали з себе українська нація. Того, що казав нам жити, як була вже готова, виконала для нас могила.

Людство іде наперед дорогою поступу, таким робом, що час до часу змінюють ся великі, талановиті люди на гнилі, підготовлені звичайними робітниками. Вони силою духа перестарюють своє покоління і ще будучим показують та промовляють плх.

Шануючи і почитаючи таких великих людей, ми тим шануємо і себе. Во-перше, найбільше вижити ся з минулим; вона з нього випала так, як з теперішності виросте будуче. З минулого треба жити ся. В дійсності не тільки вчимо ся, але і всю нашу нашу назваємо до минулого і вже зрозуміло-го нашім попередниками. Ніхто-ж не починає роботи планою, з самого таки початку. Що бачили наші зродили, се ми приймаємо як готове тай старасмо ся їм же діти. Наші діти приймуть се, що ми зробили тай старати ся муть за дальній поступ. Невіте, що відомо — припіром — деревняний землі заступлено землям, ніхто вже не рече тепер деревняним землемом орати, або хоч папирати його землемом не берега.

Тепер уже думають, як великий плуг поправити; заведи нашої плуги і т. д. Що зробити ся доброго і мудрого, чи в господарстві, чи в промислі і техніці, чи в ремеслі, чи в науці, се люди переміняють і шукають іще ліпшого.

Так то не пропадає ніякий винахід, ніяка нова, хосенна гадка, ніякі зусилля людського духа. Се значить безсмертність людських діл. Се значить: ми приносимо діл до будучини.

Шануючи великих людей, роздумуючи над їх життєм і ділами, ми відно-сяємо потребу нашої душі, котра нам каже признати другому правдиву заслу-гу і віддати йому належну пошест. Разом з тим ми вчимо ся, розглядаючи пра-цю великого чоловіка, його висхід бунув підставою праці для цілих поколінь. Такий великий чоловік уміє лише під-ми жити, хоч може не для своєї особ-ної користі, але для ідеї і для загаль-ного добра. В його життю нещоді з нас найде приклад для будучи.

Не всіх великих людей почитують однаково. Се залежить не тільки від вели-ччини їхніх заслуг, але також від то-го, який думи (ідеї) вони слугували. Од-них людей почитують самі лікарі, других самі історики. Не багато є таких вели-ких людей, щоб їм поклоняли ся

представники цілого народу, а то і ці-лий нарід. Во до того не дають, що підстави самі заслуги і великі діла. Ко-ли Тарас Шевченко почитав кожен свідомий Українець, то він шанує в нь-м не тільки великого поета, але і лю-ду, що носив нові гадки, новий клас на-уки, діявав перед народом новий і на місце давнього, козацького, котрий похилив ся і впаав. Шевченко тади стали ся жерелом нашого народного відродження тай до нині вони живуть в нас і дають нам животворну силу. Тим-то та називають Шевченка нашим осно-стоком.

Та Шевченко окрім своїх віршів да-в ще Україні ціле своє життя від мо-доси до старости. За свою ідею, за гадки, які він так щиро і так сміливо кри-в перед земляками, він страждав і за-судано, а воно зруйнувало його життя. Шевченко подат мучеником за Україну.

Нас учать в історії про життя коро-лів і князів. А Шевченко то наш князь і король, наш гетьман і кошовий, хо-не мав війська, тільки любов у серці і не-мав зброї, дини — могуче слово. Ше-вченко найбільший син України і тому кождий з нас повинен знати його ан-те.

ДЕ ПАМЯТНИК ТАРАСА?

Уже пів століть минуло.
Як батько Тарас у труні.
Як віще серце заснуло.
Як співі замовили сумні...
Чи постать Вкраїні пророка
Здалека очам маячить?
З брунатного бронзу, з висона?
Чи мармуром білим блищить?
В котрому то місці видіне
Той памятник, образ дивний?
Чи в Києві славним ясніє
Тарасовий вигляд сумний?
Чи може сестриця Полтава
Той образ у себе хранити.
І щира хвала нелукава
Край його витас, брентить?

Ні, ні!... ще ніде на Вкраїні
Тепер не шукайте його.
На нашій козацькій руні
Не знайдете Батька свого!
Стоїть лише стред одинокий,
Мов образ страждання і мук,
Оттам, де той беріг висоний
Дніпровий вилхує гук.
Памятник на всю Україну,
Рамена свої простига,
Неначе за рідну країну
Він Господа просить, блага...
І місяць сумно пороню
З самітним хрестом гомонить.
Славу-Дніпро під горою
І бєть ся, і рветь ся, й шумить...

Олена Пчілка.

Не могила Тараса Шевченка в Києві над Дніпром в 1914 р.

В 100-літні роковини уродженця поета російській уряд прислав на могилу Кобзаря жандармів, котрі з со-бою брали диківальні „нос Українці“ не чути там, де спочиває ціл безсмертний співець і про-сї. Сї жовобіла-стрелки на могилі Шевченка напали на нас сторожу жидів, які хотіли Тараса. Але бо-гобоязний був сторожа рідна на могилі Шевченка, так бо-гобоязний був також сторожа моско-вська на могилі Тараса. Як заступила Христова наука у сльозі, здрислившись, так заступив Шевченко-вське на Україні.

ШЕВЧЕНКО'S GRAVE IN 1914.

(Russian soldiers guarding the grave of Ukraine's greatest poet Taras Shevchenko in order to prevent the native population from visiting it to celebrate his anniversary)

